

Kommunstyrelsen
YttrandeHandläggare:
Hannes Vidmarkkn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remissvar@regeringskansliet.se
ref. KN2024/01288 Uppsala kommun

Yttrande över promemoria om Hantering av trädgårds- och parkavfall

Uppsala kommun har beretts möjligheten att yttra sig över promemorian Hantering av trädgårds- och parkavfall från Klimat- och näringslivsdepartementet med svar senast 11 oktober 2024.

Uppsala kommun avstyrker förslagen i promemorian. Kommunen anser inte att det finns tillräckliga skäl att genomföra förändringar i regelverket, att förändringarna skapar ökad otydlighet och framför allt, att avsteg från den viktiga princip som avfallshierarkin utgör inte är motiverat.

Kommunens grundläggande inställning till eldning av trädgårdsavfall, som inte eldas för energiutvinning, följer avfallshierarkin och hanteras i kommunen i stora drag enligt följande i dag. I första hand återvinns avfallet genom kompostering, gärna på fastigheten när det är möjligt eller annars genom kommunens försorg då även rötning är en metod. Kommunen tar emot avfallet på sina anläggningar eller hämtar hos fastighetsägaren mot en avgift.

För trädgårdsavfall som inte lämpar sig att återvinna enligt ovan är däremot eldning på fastigheten eller i samband med allmänna sammankomster ett sista alternativ och regleras särskilt i lokala föreskrifter. En viktig skillnad med kommunens nuvarande reglering och de förslag som finns i promemorian är att kommunens reglering utgår från att det avfall som inte är lämpligt att återvinna kan eldas. Eldas återvinningsbart material, gröna växtdelar och annat material med hög fukthalt, kan bland annat risken för olägenhet genom mer rök att öka.

De nya bestämmelser om bioavfall som trädde i kraft 1 januari 2024 syftar till att utnyttja bioavfallet som en resurs i ännu större utsträckning och att bioavfall i första hand ska materialåtervinnas. Att då i förordning reglera att eldning av trädgårdsavfall i stället som huvudregel kan ske när det är lämpligt anser kommunen skickar motsägelsefulla signaler. Enligt 15 kap 10 § miljöbalken gäller att den behandling av avfallet som bäst skyddar människors hälsa och miljön som helhet ska anses som lämpligast, om behandlingen inte är orimlig. Uppsala kommun anser att förslagen går emot avfallshierarkin och målen med att öka återvinningen av avfall enligt EU-direktivet 2018/851 som säger att återanvändning och materialåtervinning av avfall bör

utökas så att de bättre återspeglar unionens ambition att övergå till en cirkulär ekonomi.

Som skäl för behovet av förändring anges i promemorian att det idag är otydligt vad som gäller i kommuner som valt att inte meddela föreskrifter om eldning av trädgårdsavfall. Uppsala kommun anser inte att kommuners olika val är ett tillräckligt skäl till att förändra en förordning. De lokala förutsättningarna kan variera och olika hantering i kommunerna blir sannolikt nödvändigt även om det som huvudregel skulle vara tillåtet att elda trädgårdsavfall.

Behovet av förtydligande av gällande regelverk är enligt kommunens uppfattning snarare kommunikativt än juridiskt. Behovet är en följd av en, kanske alltför, snäv tolkning och mediabild i samband med införandet av de nya reglerna om bioavfall. Det bör även fortsättningsvis vara avfallshierarkin som är huvudregel och upp till varje kommun att bedöma om och hur undantag är lämpligt utifrån sina lokala förutsättningar. Att i stället lägga den bedömningsbördan på den enskilda gör inte hanteringen mer rättssäker eller mer miljömässig.

Sammantaget ser Uppsala kommun inga skäl till att ändra dagens regelverk för hantering av trädgårdsavfall. De förtydliganden som avses åstadkommas innebär med flera av förslagen i promemorian i stället nya förutsättningar som skapar nya behov av vägledning och troligen ny praxis.

För det fall regeringen väljer att genomföra förändringarna har Uppsala kommun följande synpunkter på förslagen till ändringar

1 kap 5a § (ny)

Bör förtydligas med att frukter och bär ingår i trädgårdsavfall.

3 kap 1d § (ny)

För att upprätthålla avfallshierarkin bör eldning av trädgårds- och parkavfall endast tillåtas om punkt 1 och 2 om kompostering eller avlämning till kommunen **inte** är lämpligt på grund av de skäl som definieras i 3 kap. 16 § avfallsförordningen.

Att införa begreppet ”lämpligt” i den föreslagna kontexten skapar dessutom nya otydligheter. I stället bör de kriterier för undantag som finns i 3 kap. 16 § gälla även här. Uppsala kommun anser emellertid att det är olyckligt att lägga hela bevisbördan för den bedömningen på den enskilde. Den borde även fortsättningsvis ligga på kommunerna att bedöma utifrån en systemnivå och från lokala förutsättningar.

Uppsala kommun ser stora utmaningar om den enskilda ska göra bedömningen av vad som är lämpligt respektive vad som kan innebära en störning med risk för olägenhet i miljöbalkens betydelse. Olika uppfattning när såväl enskilda som myndigheter ska göra bedömningen av vad som är lämpligt och ringa störning vid klagomål och annan tillsyn är troligt. Om ägaren till avfallet anser att det är tillåtet att elda, men berörda grannar inte gör det, blir det upp till tillsynsmyndigheten bedöma.

En följd av de osäkerheterna blir troligen att kommuner ändå behöver reglera när, var och hur eldning är tillåten. Med en sådan utveckling har ingen tydlighet åstadkommit, snarare tvärtom i och med att avfallshierarkin har frångåtts. Det innebär i så fall att många kommuner på nytt behöver justera sina föreskrifter.

Om regeringen ändå väljer att införa paragrafen föreslår kommunen att den omformuleras på följande sätt:

Fastighetsinnehavaren eller den som har nyttjanderätt till en fastighet ska

1. kompostera trädgårds- och parkavfall som har producerats på fastigheten, eller
2. lämna avfallet på en plats där avfallet hämtas eller tas emot av kommunen.

Avfallet får i enskilda fallet eldas på fastigheten om fördelarna överväger nackdelar vid en bedömning enligt 3 kap. 16 § och att det kan ske på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet. Om kommunen har meddelat föreskrifter enligt 3 kap. 1e § ska de föreskrifterna följas.

3 kap. 13c § (ny)

Paragrafen möjliggör för kommunen att upphäva tidigare föreskrifter och föreslås upphöra 30 juni 2025. Det innebär att kommunen har drygt ett halvår för att göra ändringar i nuvarande avfallsföreskrifter vilket är alltför kort tid, i synnerhet som många kommuner förmodligen håller på att ändra sina nuvarande föreskrifter och nu måste ta om delar av processen. Kommunerna framtagande är svårt att påskynda då bestämmelser om samråd, utställning och beslut regleras i 15 kap. 41–44 §§ miljöbalken. Uppsala kommuns bedömning är att sådan justering inte faller under undantag för utställning i 44 §. Om regeringen gör en annan bedömning bör det förtydligas.

Kommunen föreslår att datum ändras till 30 juni. 2026 och att det framgår om utställning av kommunernas reviderade föreskrifter behöver genomföras.

3kap 19a §

Förslaget blir relevant i de kommuner som har meddelat förbud eller undantag enligt den nya förslagna i promemorian paragrafen 1 e. I sådana kommuner är det nya förslaget en skärpning jämfört med idag då 19 a § i sin befintliga lydelse inte kräver tillstånd i sig utan kravet är formulerat att dispens enbart kan ges vid en offentlig tillställningen enligt ordningslagen. Det finns en rad olika allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar. Några kräver tillstånd andra enbart en anmälan och vissa inget alls. Det är med förslaget otydligt vad som gäller för allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar som inte har tillståndsplikt.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Kommunstyrelsens ordförande

John Hammar
Kommunsekreterare